

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXX.

ČÍSLO 1

JANUÁR 2022

Krst

Nový misál - Zbierka pre charitu - Dotácie mesta - Účty a štatistiky
Krst je dar - Mačov a Banky - Znamenie od Boha - Všetko alebo nič

POZOROVANIE PO VSTUPU
98. 12.18. 2022
Významných 80% (80%)
odborných a 60%
zvyšných

Betlehenské svetlo roznášali skauti v Prievidzi od 22. do 24. decembra 2021

Bože, žehnaj naše dieťa

Predpokladám, že väčšina z nás si na svoj krst nepamätá, pretože sme boli pokrstení ešte ako malé deti (okrem tých, ktorí boli pokrstení v dospelom veku). Možno máme z toho okamihu nejakú pamiatku (fotografiu, video alebo rozprávanie našich rodičov, resp. krstných rodičov).

To však nie je také dôležité a podstatné ako to, čo sa v okamihu krstu s nami udialo a čo určitým spôsobom ovplyvnilo náš život. Stali sme sa deťmi Božími, bol nám zmytý dedičný hriech, stali sme sa súčasťou Kristovej cirkvi a začal v nás život milosti posväcujúcej.

Rodičom ďakujeme, že nás nielen dali pokrstiť, ale že nám odovzdali dar viery a vychovávali nás v tomto duchu. Sami sme už niekoľkokrát v živote toto nasmerovanie obnovili, napr. pri prvom svätom prijímaní, pri birmovke alebo každý rok pri veľkonočnej vigílii, keď je obrad obnovenia krstných sľubov a zrieknutie sa zlého.

Mňa však vždy oslovuje modlitba, ktorou

rodičia pri krste obetujú svoje dieťa Bohu:

Bože, žehnaj naše dieťa,
aby jeho život bol tebe na slávu,
jemu na spásu,
nám na radosť
a svetu na osoh.

Žime tak, aby slová tejto modlitby boli skutočne naplnené naším životom. A naše deti vychovávajme tak, aby nemuselo byť pravdou to, že v staroveku krstili obrátených, ale my dnes musíme obracať pokrstených.

Marek Sabol, farár

Zmeny v liturgii - Rímsky misál

Od Slávnosti Panny Márie Bohorodičky (1.1. 2022) prichádza do platnosti tretie typické vydanie Rímskeho misála. Je to najdôležitejšia kniha liturgie, pretože obsahuje nielen predpisy na slávenie svätej omše, texty svätej omše, ale aj samotné slová premenenia.

V tomto novom vydaní sa nachádzajú aj zmeny pre partikulárnu cirkev na Slovensku. Mnoho zmien sa týka tichých modlitieb kňaza, ktoré majú viac zodpovedať originálnemu latinskému textu, čo napríklad môžeme vnímať pri slovách premenenia. Samozrejme, zmeny sa dotknú aj samotných veriacich. Najvýraznejšie sú pri príprave obetných darov, kde veriaci budú zvolávať „Požehnaný Boh naveky!“ namiesto „Zvelebený Boh naveky!“, taktiež zmena sa dotkla aj liturgického spevu, ktorý zodpovedá viac gregoriánskemu chorálu, pričom sa vypustili niektoré nápevy, pretože nezodpovedali gregoriánskemu chorálu, a tak sa stávajú nedovolenými. Na túto zmenu si zvykneme počas samotnej liturgie.

Ďalšou zmenou bude aj alternatíva prepustenia ľudu, kde „Id'te v mene Božom!“ sa ruší a je nahradené štyrmi možnosťami: „Chod'te v mene Božom!“, „Chod'te a ohlasujte Pánovo evanjelium!“, „Chod'te v pokoji a oslavujte Pána svojim živo-

tom!“ alebo „Chod'te v pokoji!“.

Zmena sa dotkla aj pomenovaní jednotlivých sviatkov (napr. Biela sobota sa bude nazývať Svätá sobota). Zároveň sa pridali možnosti slávenia i jednotlivé nápevy, ktoré budeme môcť počuť po prvýkrát (napr. spievaný úkon kajúcnosti). Taktiež výraznou zmenou sú slovosledy a archaizmy nahradené spisovnou slovenčinou.

Peter Pánis, seminarista

Aj Prievidžania sa zapojili do zbierky potravín a drogérie

Spoločnosť Tesco Stores SR v spolupráci s Potravinovou bankou Slovenska a ďalšími partnermi zorganizovala od 16. do 18. decembra 2021 Potravinovú zbierku. Aj v hypermarkete a supermarkete Tesco v Prievidzi boli vytvorené za pokladničnou zónou zberné miesta. Na nich mohli zákazníci po nákupe darovať zakúpené trvanlivé potraviny a drogériu, ktorých sa spolu vyzbieralo 819,6 kg v hodnote 1110,82 €.

Za tri dni sa v prievidzskom hypermarkete Tesco vyzbieralo spolu 344 kg darov v hodnote 299 €. Zbierka tu bola realizovaná len pasívnou formou, bez zapojenia dobrovoľníkov. Vyzbierané trvanlivé potraviny a hygienické potreby boli poskytnuté neziskovej organizácii Charita - dom sv. Vincenta, ktorá ich využije pri poskytovaní sociálnych služieb v nízko-

prahovom dennom centre a nocľahárni na Košovskej ceste.

V supermarkete Tesco v OD Prior na Námestí slobody darcovia odovzdali spolu 475,6 kg v hodnote 811,82 €. Tu sa do zbierky zapojili aj dobrovoľníci z neziskovej organizácie Spokojnosť - centrum sociálnych služieb. Táto organizácia je aj príjemcom týchto darov a zabezpečuje

ich distribúciu prevažne v lokalite Ciglianska cesta, kde pôsobí.

„Organizácia zbierky nebola tento rok jednoduchá. Bola odložená z pôvodného termínu, kedy boli prísnejšie protipandemické opatrenia. Ďakujeme darcom, ktorí svojím nákupom do zbierky prispeli

a podporili tým ľudí v núdzi. V neposlednom rade ďakujeme zamestnancom Tesca a organizátorom, ktorí vytvárali pre realizáciu zbierky výborné zázemie,“ hovorí Milan Petráš, riaditeľ Charity - domu sv. Vincenta.

Alojz Vlčko

CHARITA DOM SV. VINCENTA

Na charite sa balili vianočné balíčky

Napriek komplikáciám súvisiacich s koronavírusom sa podarilo aj tento rok pripraviť pre bezprístrešných ľudí a ľudí zo sociálne slabších rodín vianočné balíčky. Ruku k dielu podali aj mladí z farnosti.

Vo štvrtok 23. decembra sa na charite pobalilo vyše sto darčkových balíčkov. Prvých päťdesiat obsahovalo predovšetkým hygienické vybavenie ako zubné pasty, mydlá, žiletky, hygienické vreckovky a pod. K tomu sa pridali ponožky, rukavice či šály, ktoré v tomto počasí padnú vhod. Zvyšné balíčky tvorili najmä vianočné koláče, ktoré napiekli a priniesli na charitu farníci. Tiež nechýbalo ovocie a sladkosti.

Okrem prípravy takýchto darčkov mladí pomohli vydat' obedy a tiež prispeli k príprave rezňov na Štedrý deň. Počas neho si mohli návštevníci charity vyzdvihnúť balíček spolu s kapustnicou a spomínanými rezňami a zemiakovým šalátom.

Mária Pytlová

Každý pokrstený je misionár

Z posolstva pápeža Františka: „Každý pokrstený človek je na misii, každý z nás je misiou vo svete, pretože je plodom Božej lásky“, pripomína pápež. A dodáva: „V otcovstve Boha a materstve Cirkvi je zakorenená naša misia, pretože neodmysliteľnou súčasťou krstu je poslanie, ktoré Ježiš vyjadril vo veľkonočnom poverení: Ako Otec poslal mňa, i ja posielam vás, plných Ducha Svätého, pre zmierenie sveta.“

Pápež tiež vyjadruje povzbudenie Pápežským misijným dielam ako celosvetovej siete, ktorá mu pomáha v jeho misijnej činnosti.

Pápežské misijné diela

Pápežské misijné diela sú ústredná organizácia Katolíckej cirkvi, ktorá sa stará o rast a rozvoj celej misijnej cirkvi. Vo veriacich rozvíja misijného ducha a organizuje finančnú pomoc pre zahraničné misie. Pápežské misijné diela pôsobia vo vyše 140 krajinách sveta. Národný riaditeľ PMD na Slovensku je otec Ivan Kňaze.

Klub priateľov misií (KPM) sa pripája k projektom PMD ako sú Omšové milodary pre misionárov, Adopcia bohoslovcov - seminaristov, Omša ako vianočný dar, Misijná nedeľa, ale aj k aktuálnym výzvam pri mimoriadnych udalostiach, kde je potrebná akútna pomoc, napr. vojnové konflikty, živelné pohromy, a pod.

Podpora bohoslovcov

Slovenskí veriaci podporujú modlitbou a finančne celkovo 874 bohoslovcov z 10 seminárov v 8 krajinách: Benin, Pobrežie Slonoviny, Burkina Faso, Čad, Togo, Kongo, Demokratická republika Kongo (2 semináre) a Kamerun (2 semináre).

Naša farnosť podporuje seminaristov od roku 2016. Štúdium ukončili a boli vysvätení za kňazov: Romartic Gondoto, Hervé Vitouley, Victor Lamodi, Michel Hounkonnou, Rock Savi Baudelaire.

V súčasnosti podporujeme šiestich seminaristov: Rodrigue Degboghahoun (4. ročník), Dieudonné Ngorima (3. ročník), Guy Dimitri Essomba Essama (preddiakonská

stáž), Albert Debell Kede (4. ročník, diacon), Nonvidé Paul Houndeke (1. ročník), Namtongo Désiré Ouedraogo (1. ročník). Ročné náklady na štúdium jedného bohoslovca sú 600 €.

Pomoc cez iné organizácie

Reagujeme tiež na výzvy iných organizácií zameraných na podporu misií, ako sú Saleziáni don Bosca, Integra, Mary's Meals, Dobrota pre Afriku, Dobrá novina a iné.

Koncom roka 2021 sme podporili výzvu nadácie Integra - Balíky pomoci určené pre migrantov z Blízkeho východu, ktorí nie vlastnou vinou uviazli na hraniciach Bieloruska a Poľska. Naši farníci prispeli na pomoc týmto našim núdznym bližným sumou 500 €.

Prostredníctvom nadácie Dobrota pre Afriku sme od roku 2019 adoptovali postupne už deväť detí z Afriky, u dvoch detí sa adopcia predčasne skončila, pretože kvôli vojnovému konfliktu prestali tento rok navštevovať školu. Príspevok pre jedno dieťa je 180 € na rok.

Klub priateľov misií môže svoju činnosť vykonávať iba vďaka vám, ktorí prispievate na misie či už modlitbou, finančne, darovaním použitých poštových známok alebo okuliarov a inými spôsobmi. Je vidieť, že v zmysle posolstva Svätého Otca Františka má naša farnosť mnohých pokrstených misionárov. Veľká vďaka vám všetkým, ktorí prispievate k šíreniu evanjeliového posolstva vo svete.

Ak by sa chceli pridať ďalší pokrstení misionári, budeme sa tešiť.

Finančne môžete prispieť do našej misijnej pokladničky pri soche svätej Terezy vo farskom kostole alebo na bankový účet Klubu priateľov misií:

- SK97 0200 0000 0021 3927 6553

Viac informácií nájdete na misijnej nástenke vo farskom kostole alebo na tel. č. 0948 418 169.

Elena Cagaňová, členka KPM

Adoptovanému dieťaťu z Afriky odovzdávajú balíček poslaný z našej farnosti. (foto: [www.dobrota pre Afriku.sk](http://www.dobrota-pre-Afriku.sk))

Pod'akovanie za dotácie z rozpočtu mesta Prievidza

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Prievidza-mesto a nezisková organizácia Charita - dom sv. Vincenta úprimne d'akujú mestu Prievidza za poskytnuté dotácie z rozpočtu mesta v roku 2021.

Dotáciu vo výške 500 € mesto Prievidza poskytlo prievidzskej farnosti na pokrytie časti materiálových nákladov na reštaurovanie oltára sv. Michala archanjela ÚZPF 826/1-2, nachádzajúceho sa v Kostole Nanebovzatia Panny Márie, Ul. Mariánska 571/63 (Mariánsky kostol).

Druhú dotáciu vo výške 500 € mesto poskytlo na pokrytie časti nákladov na materiálno-technické zabezpečenie súvisiace s organizovaním denného detského tábora. Mesto Prievidza dotáciou podporilo aj tento rok Prievidzskú púť na Mariánskom vírsku. Dotácia vo výške 1000 € bola poskytnutá na pokrytie časti materiálno-technického zabezpečenia súvisiaceho s organizovaním púte.

Charita - dom sv. Vincenta d'akuje mestu Prievidza za dotáciu vo výške 9000 €, ktorá bola poskytnutá z rozpočtu mesta Prievidza v roku 2021 na činnosť nízkoprahového denného centra na Košovskej ceste č. 19 v Prievidzi. Dotácia bola poskytnutá na účel úhrady časti prevádzkových nákladov za energie (plyn, voda, električka), nákup základných potravín, materiál a služby.

Text: Alojz Vlčko
Ilustračné foto: Mária Melicherčíková

Novinky z piaristickej školy

Lepšie neskoro ako nikdy

Keďže takmer celá Piaristická spojená škola F. Hanáka bola na Mikuláša zatvorená a žiaci sa učili online, školský Mikuláš aj s jeho pomocníkmi navštívil žiakov a študentov online. Neposlušníkov postrašili čerti a anjeli potešili všetkých malou odmenou za odvahu niečo zarecitovať.

Olympiáda v nemeckom jazyku

V našej škole sa konali školské kolá olympiády v nemeckom jazyku. Do okresného kola postupujú: Daniel Kurek (kvarta) a Tamara Šovčíková (tercia) v kategórii 1B; Adam Borák (sexta) a Ema Ťažiarová (2.G) v kategórii 2A; Andrej Mazánik (3.G) a Daniel Révay (septima) v kategórii 2B.

4-x online beseda

Piataci a šiestaci mali možnosť v posledný týždeň vyučovania pred prázdninami absolvovať online besedy s hosťami. Na hodinách dejepisu piatokov navštívil Ján Vingárik z Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi a porozprával im viac o činnosti múzea. Na hodinách literatúry sa zas stretli s pesničkárom Mirom Jilom, ktorý im okrem svojej piesňovej tvorby predstavil aj knihu *Stovečkovo*. „Takéto besedy by mohli byť aj častejšie, bolo to super,“ vyjadrila sa jedna z piatačiek.

Zimné prázdniny s kamarátmi

Niektoré miesta sú oveľa krajšie, keď ich prikryje snehová prikrývka. Presvedčili sa o tom aj naši šiestaci. Obliekli si teplé bundy, do termosky zbalili teplý čajík a vyrazili si užívať zimnú prírodu. Kochali sa výhľadmi na zasneženú krajinu, užili si adrenalín pri spúšťaní sa dole kopcom na lopároch alebo aj bez, ale hlavne zažili veľa zábavy. Spolu zistili, že zimné mesiace nemusia tráviť iba v teple domova, práve naopak.

Lúčenie sa so sestričkou Timoteou

To, kde sme a čo robíme, je aj vďaka ľuďom, ktorí kráčali po ceste pred nami. Niekedy sú to známe mená, niekedy upadli do zabudnutia a ich príbeh pohltil čas. Jedným z pilierov našej školy je aj sr. Timotea Lenka Šebeňová, ktorá odchádza od nového roka na nové pôsobisko. Mnohí mladí sú vďační za jej prístup, pozitivizmus, pomenovanie vecí pravým menom, modlitbu či inú pomoc.

Text: Mária Orság, študent piar. gymnázia

Foto: archív školy

Rozlúčka so sestričkou Timoteou

Online beseda s pesničkárom Mirom Jilom

„Slovo“ sprítomnené v slove

Ako venujeme pozornosť Eucharistii, aby ani najmenšia odrobinka premeneného chleba nepadla na zem, rovnako by sme mali venovať pozornosť tomu, aby ani jedno písmenko, jediné slovo evanjelia, ktoré je prednášané počas liturgie ústami kňaza alebo diakona, nepadlo „na zem“ - teda mimo našich uší.

Kniha, z ktorej čitateľ číta prvé čítanie, obsahujúca Skutky apoštolov a Listy apoštolov, sa nazýva apoštolár. Kniha, ktorá je na oltári počas liturgie a z ktorej kňaz alebo diakon číta evanjelium, sa nazýva evanjeliár. Evanjeliár obsahuje len evanjeliá, je to vlastne Slovo sprítomnené v slove. Preto sa mu vzdáva veľká úcta, a počas liturgii má byť evanjeliár stále položený na oltári.

Simeon Solúnsky píše: *„Samotné čítanie svätého evanjelia označuje zvestovanie poslstva svätými apoštolmi na celom svete. Preto sa najprv čítajú apoštolské listy alebo ich skutky, potom sväté evanjelium, lebo najprv boli učeníci poslaní a potom obišli celý svet, ohlasujúc blahozvešť.“*

Božie slovo prichádza

Po dočítaní apoštola, ktoré čitateľ prednáša zo stredy chrámu spomedzi ľudí, kňaz zvolá zo svojho miesta - zo „sidališča“: *„Pokoje s tebou! Premúdrost', vnímajme!“* *Ľud spieva alelujné verše (časti žalmov) spolu s trojitým volaním „aleluja“.* Počas nich kňaz berie kadidlo a okiadaza svätýňu, ikony a ľud.

Ani to sa nedeje bez modlitby, ktorú kňaz musí vedieť naspamäť (nemá kedy ju čítať počas okiadzania) a ktorou prosí o „neuhasínajúce svetlo božského poznania“, o „duchovný zrak chápania evanjeliovkej nauky“, o „bázeň pred prikázaniami“, o „silu premáhať žiadosti tela“ a o to, aby sme konali tak, ako sa to páči Bohu.

Odovzdá kadidlo, upozorní ľud na prichádzajúce Božie slovo a žehná ho: *„Premúdrost', pozorne počúvajme sväté evanjelium. Pokoj všetkým!“*, na čo ľud „vracia pokoj“ kňazovi: *„I tvojmu duchu!“* Kňaz berie z oltára evanjeliár, vychádza s ním

na ambón, odkiaľ bude znieť ohlasovanie dobrej zvesti.

Ambón ako symbol odvaleného kameňa
Ambón je polkruhové miesto pred ikonostasom, pred kráľovskými dverami. Ambón symbolizuje odvalený kameň Kristovho hrobu. Kňaz alebo diakon stojac na ambóne symbolizuje anjela stojac pri vchode do jaskyne ohlasujúceho vzkrieseného Ježiša.

Simeon Solúnsky hovorí aj o tom, prečo sa nečíta sv. evanjelium od oltára zo svätyně, ale na ambóne: *„Apoštolí zvestovali blahozvešť vyjdúc z Jeruzalema, ako zo Svätyně svätých a tiež ambón predstavuje prázdny Kristov hrob, čím sa slová Ježiša Krista uvedené vo svätom evanjeliu mohli pravdivo ohlásiť celému svetu.“*

Potom prichádza oznámenie čítania *„Čítanie zo svätého evanjelia podľa [meno evanjelistu].“* *„Sláva tebe, Pane, sláva tebe“* - ľud vzdáva slávu nie kňazovi, nie diakonovi, ale Bohu. Kňaz poslednýkrát vyzýva veriacich k pozornosti *„Vnímajme!“* a začína čítať určenú časť zo svätého evanjelia.

Jozef Durkot, gréckokatolícky farár

Foto: Štefan Kollár

Stručný prehľad hospodárenia (finančných tokov) farnosti Prievidza - mesto za rok 2021

PRÍJMY v €		131 826,13
A) Pravidelné príjmy		26 504,17
• Zvonček - pokladničky (+ jasličky)		19 180,17
• Dary (pri omšiach a osobne odovzdané)		7 324,00
B) Ostatné príjmy		53 261,94
• Predaj periodík (Katolícke noviny)		3 083,97
• Predaj Bartolomej		2 820,00
• Prenájom (mesto, SWAN, dividendy z hory)		9 933,11
• Prenájom budovy Hviezdoslavova č. 2		35 635,25
• Kalendár		1 293,10
• Poistné plnenie		496,51
C) Mimoriadne príjmy		44 906,95
• Ofery (farské + mariánska)		9 835,55
• Splátky fara Handlová - stará pôžička		3 500,00
• Splátky fara Handlová - nová pôžička		1 000,00
• Mesto Prievidza - predaj		28 571,40
• Mesto Prievidza - dotácie		2 000,00
D) Zbierky určené mimo farnosť (misie...)		7 153,07
VÝDAJE v €		104 196,13
A) Pravidelné výdaje - fara		5 829,31
• Kancelária, údržba budovy, služby...		2 822,07
• Energie (plyn, elektrina, voda)		3 007,24
Pravidelné výdaje - kostoly		14 660,86
• Elektrická energia		5 435,54
• Predmetné zabezpečenie liturgie		2 488,32
• Personálne zabezpečenie liturgie		5 130,00
• Vedľajšie náklady (voda, ochrana, telefóny...)		1 607,00
B) Ostatné výdaje		19 246,16
• Nákup periodík (Katolícke noviny)		1 300,85
• Tlač Bartolomej		3 093,60
• Ostatné (banka, poistné, farský deň...)		441,98
• Hviezdoslavova 2 (energie, mzdy, daň...)		12 540,56
• Mesto (daň z nehnuteľnosti, komunálny odpad)		1 869,17
C) Mimoriadne výdavky		62 553,64
• Náklady na Mariánsku púť		1 780,00
• Rekonštrukcia oltára		640,00
• Rekonštrukcia fara (projekt + príprava)		1 278,00
• Strecha (Hviezdoslavova)		39 619,00
• Kostol svetlá		1 606,13
• Kalendár		2 034,00

• Prístrešok		596,51
• Pôžička Handlová		15 000,00
D) Odvedené zbierky (mládež, seminár, misie....)		7 153,07
Rozdiel príjmy - výdavky: + 27 630,00	Stav:	pokladňa: 38,35
Viazanosť:		účet: 201 525,53
charitatívne účely: 45 000,00		cenné papiere: 55 945,77
Fond údržby Hviezdoslavova: 20 381,00		zostatok pôžičky Handl.: 14 000,00

Stručný prehľad hospodárenia (finančných tokov) piaristického Kostola Najsvätejšej Trojice a Nanebovzatia Panny Márie za rok 2021

PRÍJMY v €		35 432
A) Pravidelné príjmy		17 312
• Zvonček - pokladničky (+ jasličky)		17 312
B) Ostatné príjmy		504
• Predaj periodík (Katolícke noviny + časopisy)		504
C) Mimoriadne príjmy		14 651
• Ofery		9 651
• Piarpro stream		5 000
D) Zbierky určené mimo farnosť		2 965
• Seminár, misie, Kuba...		2 965

VÝDAJE v €		21 629
A) Pravidelné výdaje - kostol		11 394
• Elektrická energia		4 308
• Údržba a bežné opravy		728
• Predmetné zabezpečenie liturgie		2 722
• Personálne zabezpečenie liturgie		3 636
B) Ostatné výdaje		4 515
• Nákup periodík (Katolícke noviny + časopisy)		504
• Ostatné (poplatky, poistné, zabezpečenie)		2 500
• Prevádzka kostola (čistiace prostriedky, občerstvenie)		1 511
C) Iné práce		2 755
• Prístrešok pre pôvodné torzá sôch z veže		105
• Výmena svietidiel za LED		2 000
• Oprava večného svetla		150
• Dezinfekcia		400
• Nová elektroinštalácia - vežové hodiny		100
D) Odvedené zbierky (mládež, seminár, misie....)		2 965

Rozdiel príjmy - výdavky: 13 803

Stav: pokladňa + účet: 20 645

Pastoračná štatistika vo Farnosti sv. Bartolomeja, Prievidza - mesto

	rok 2021	rok 2020	rok 2019
Sviatosť krstu	128	94	130
chlapci	73	48	64
dievčatá	55	46	66
- do 1 roka	87	68	107
- od 1 - 7 rokov	25	11	8
- od 7 - 14 rokov	15	12	9
- nad 14 rokov	1	3	6
rodičia cirkevne sobášení	46	36	87
rodičia bez sviatostného manželstva	82	58	43
Prvé sväté prijímanie	118	132	127
chlapci	Fk: 45, Pk: 18	Fk: 51, Pk: 16	Fk: 46, Pk: 21
dievčatá	Fk: 50, Pk: 5	Fk: 48, Pk: 17	Fk: 50, Pk: 10
Sviatosť birmovania	50+1	50	68
Sviatosť manželstva	25	51	44
Pohreby	206	169	149
muži	106	79	82
ženy	100	90	67
zapaťrených	91	79	75
nezapaťrených	115	90	74

Oznámenie dňa Veľkej noci

Milí bratia a sestry,

Pánova sláva sa nám zjavila a vždy sa bude zjavovať medzi nami, až kým on sám nepríde. V rytmoch a striedaní času si pripomínáme a prežívame tajomstvá spásy.

Centrom celého liturgického roka je posvätné Trojdnie ukrižovaného, pochovaného a vzkrieseného Pána, ktoré vrcholí v nedeľu na Veľkú noc - v tomto roku **17. apríla**.

V každú nedeľu, ktorá je Veľkou nocou týždňa, svätá Cirkev sprítomňuje túto veľkú udalosť spásy, v ktorej Kristus premoľhol hriech a smrť.

Z Veľkej noci pramena všetky sväté dni:

- začiatok Pôstneho obdobia - Popolcová streda 2. marca
- Nanebovstúpenie Pána 26. mája
- Zoslanie Ducha Svätého 5. júna
- Prvá adventná nedeľňa 27. novembra.

Aj na sviatky svätej Božej Matky, apoštolov a svätých i pri Spomienke na všetkých verných zosnulých Cirkvi putujúca na zemi ohlasuje Veľkú noc svojho Pána. Kristovi, ktorý bol, ktorý je a ktorý príde, Pánovi času a dejín neprestajná chvála na veky vekov. Amen.

Direktórium 2022, Vydavateľstvo SSV

Zároveň oznamujeme, že Nepochské hody sa budú konať ako zvyčajne na slávnosť Nedeľ Dobrého Pastiera, tento rok 8. mája. Prvé sväté prijímanie u piaristov bude 1. mája, vo farnosti Prievidza - Zapotôčky 15. mája, vo farnosti Prievidza - mesto 11. a 12. júna 2022. Prievidzská púť na Mariánskom vršku je naplánovaná na 13. a 14. augusta.

Pomohlo mi zistenie, že kresťania sú normálni ľudia

Silvia Mišíková sa rozhodla prijať tri iniciačné sviatosti až vo svojej dospelosti, pred 11 rokmi. Nikdy neolutovala rozhodnutie odovzdať svoj život Bohu. Odporúča hovoriť neveriacim úprimne o tom, že žijeme život, ktorý je tiež plný problémov - akurát pri tom máme Pána Boha, ktorý nás posilňuje, a Ducha Svätého, ktorý nás vedie.

▪ Nedávno si na Facebooku zdieľala spomienku na svoj krst. Prečo si bola pokrstená až v dospelosti?

Mamina aj ocino boli vychovávaní v tradičných katolíckych rodinách. Mamina ale veľmi mladá osirela a asi sa na Pána Boha nahnevala a zanevrela. Ocino zas bol v mladosti rebel, rád asi rebeloval proti všetkému. Nežili sviatostný život a dlhé roky naša rodina len akosi prežívala bez Pána Boha. Mamina sa ale obrátila a intenzívne sa potom začala modliť za obrátenie zvyšku rodiny. Po 35 rokoch civilného zväzku si s ocinom nakoniec vyslúžili sviatosť manželstva.

Ja som niekoľko rokov spievala v speváckom zbore, a keď sme vystupovali v kostole, zažívala som taký zvláštny pocit. Teraz už viem, že to bolo volanie. Ale vždy, keď sa skončilo vystúpenie, tak to veľmi rýchlo pominulo a ďalej som si žila svoj svetský život. Až o niekoľko rokov po tom, ako som zažila niekoľko sklamaní, nenaplnených vzťahov a mala som doslova až vyhorené srdce, urobila som vnútorné rozhodnutie a povedala som si, že to chcem zmeniť. Že ak Boh existuje, dám mu svoj život.

Po tom, ako som toto rozhodnutie urobila, spustil sa sled udalostí a zázrakov, ktoré ma priviedli až k dnešnému dňu. Začalo to dopravnou nehodou, ktorá nebola vážna, ale prekazila mi odchod na jeden naplánovaný výlet. Práve v tom čase prišiel na návštevu do Prievidze kňaz, s ktorým som sa zoznámila a on vo mne videl tú túžbu po Bohu. Ujal sa ma a potom ma aj pripravoval na krst. Božím dieťaťom som sa stala 3. októbra 2010 v Banskej Bystrici v Starej Sásovej. Tam som prijala tri iniciačné sviatosti. A tým to všetko vlastne len začalo.

▪ Ako si sa cítila po príchode do farského spoločenstva?

Po krste som sa pýtala Pána Boha, že čo teraz, čo ďalej? Budem len chodiť do kostola a čítať Bibliu? A odpovede prišli veľmi rýchlo. Po jednej svätej omši som stretla kamarátku, spolužiačku z gymnázia. Tá sa veľmi potešila, že ma vidí v kostole a pozvala ma na chvály k piaristom. Nevedela som presne, čo sú chvály, ale išla som a srdce mi zahorelo pre oslavu Boha. Tiež ma oslovila ako hudobníčku na spoluprácu v projekte, ktorý sa chystal vo farnosti Zapotôčky. Išlo o prípravu nedeľnej liturgie pre najmenších, ktorú sme potom organizovali tri roky. Cez tento projekt som sa dostala aj do spoločenstva Joel, ktoré vtedy fungovalo s duchovným vedením kaplána Jána Krausa. Mala som túžbu

byť lektorom, čítať Sväté písmo v kostole, tak som išla za pánom dekanom, ktorý to s radosťou prijal a čoskoro som sa venovala aj tejto službe.

V spoločenstve Joel aj vo farskom spoločenstve som zažila také skutočné prijatie. Asi prvýkrát v živote. Naozaj som sa cítila veľmi dobre, začala som prežívať Božiu lásku, dozvedela som sa o tom, akú hodnotu mám v Božích očiach. Dovtedy som o tom počula, že ma Boh ľúbi a že Pán Ježiš zomrel za mňa, ale nevedela som to pochopiť v srdci. Až po krste a prijatí v spoločenstve som to začala zažívať naplno.

Samozrejme, dialo sa to čiastočne už aj počas prípravy na krst. Ale vtedy to bolo ešte také turbulentné obdobie akéhosi boja o moju dušu a spásu, keďže bolo mnoho vecí, ktoré ma vracali do toho všedného svetského života.

▪ **Má podľa teba prijatie sviatosti krstu v dospelosti nejaké výhody?**

Rozhodnutie pre život s Ježišom má iba výhody. (Smiech.) Ale nemyslím si, že by som bola v nejakej výhode oproti tým, ktorí boli pokrstení v detstve. Vnímam však potrebu krstu už v tom bábätkovskom veku, a preto sme ani neváhali s rozhodnutím pre krst našich detí. Dali sme ich každé pokrstiť hneď, ako to bolo možné. Skôr mám pocit, že môj život mohol byť ešte oveľa lepší, keby som bola od malička vedená k Bohu.

▪ **Myslel som to tak, že ak je niekto od malička pokrstený a chodí do kostola, možno si na svoj krst ani nespomenie. Ten, kto je pokrstený v dospelosti, si už plne uvedomuje, že prijíma sviatosť.**

Toto je to, po čom túžim aj pri mojich deťoch. Že hoci boli pokrstené ešte ako bábätká, na svoj krst si nepamätajú a budú si ho môcť pozrieť len na fotografiách, aby nežili našu vieru, ale aby žili tú svoju, takú ozajstnú. Vieru, ktorá bude založená na ich vlastnom obrátení a rozhodnutí sa pre Boha. V mojom prípade bolo to obrátenie úplne radikálne, ale určite každý, aj tradičný kresťan sa musí vo svojom srdci

obrátiť. Aj ja som to už zažila, že v mojom živote prišlo akési znovuobrátenie, nový impulz. Tieto príležitosti viac priľnúť k Nebeskému Otcovi dostávame počas celého svojho života.

▪ **Ako si vnímal pred svojím vstupom do cirkvi kresťanov? Neboli vtedy pre teba niečím zvláštni?**

Áno, mala som predsudky - ako mnoho ľudí. Myslela som si, že kresťania sú neúprimní, že sú navonok takí sladkí. Ale keď som vstúpila do cirkvi, zistila som, že kresťania sú úplne normálni ľudia, ktorí si žijú svoje každodenné problémy. Akurát ich žijú inak, pretože majú Pána Boha, ktorý ich posilňuje, a Ducha Svätého, ktorý ich vedie.

Zistila som, že kresťania sú zábavní, nie sú to žiadni suchári, ale skvelí partáci. Mám mnoho priateľov, ktorých som spoznala až po krste, a sú to veľmi vzácni ľudia. Takže vstup do cirkvi úplne zručal všetky moje dovtedajšie predstavy o kresťanoch.

▪ **Čo by sme mohli ako farské spoločenstvo urobiť pre to, aby sa ďalší dospeli odhodlali prijať sviatosť krstu?**

Za seba môžem povedať, že mi veľmi pomohlo zistenie, že kresťania sú normálni ľudia. Že nie sú presladení, nehrajú sa na niečo viac, ako sú, netvária sa, že život s Pánom Bohom je nejaká rozprávka alebo prechádzka ružovou záhradou. Ale že naozaj dokážu byť úprimní a reálne svedčiť o tom, čo Boh urobil v ich živote. Toto by sme podľa mňa mali tým váhajúcim nejakou ukázať. Že sme normálni ľudia s bežnými problémami, akurát máme toho, ktorý je nad tým všetkým, ktorý nás miluje, vedie a posilňuje.

S manželom sme sa sobášili v roku 2013 a na svadobné oznámenie sme si dali 33. verš zo 6. kapitoly Matúšovho evanjelia, že máme hľadať najskôr Božie kráľovstvo a všetko ostatné nám bude pridané. A toto sa nám potvrdzuje v každodennom živote a ja rada o tom svedčím a hovorím. Samozrejme, musí to mať nejakú hranicu, nemôžeme sa nnucovať, ale tak prirodzene

treba povedať na slávu Božiu veci, ktoré sa udiali v našich životoch.

Za tých osem a pol roka sme s manželom zažili možno viac ako niekto za dvadsať. Napríklad len to, ako sa nám narodili naše deti. Prvý syn sa narodil za dramatických okolností v 33. týždni tehotenstva a mal len 1200 gramov. Až pri pôrode druhého syna som sa dozvedela, že aj jemu išlo o život. A pri tehotenstve s najmladšou dcérou išlo posledné dva mesiace o život nám obom.

V týchto všetkých a aj v tých najťažších chvíľach mi poslal Boh do cesty nejakých ľudí. Jednak tých, ktorí pomohli mne, ale aj takých, ktorí pomoc potrebovali. Napríklad mamičky v nemocnici, ktoré neboli veriace a potrebovali povzbudenie. Boh si dokázal aj takéto situácie použiť na to, aby sa oslávil a ukázal svoju dobrotu a lásku.

A ja som bola tá, ktorá povzbudzovala tie ostatné mamičky, hoci možno, hlavne pri prvorodenom synovi, som bola v ťažšej situácii ako ony.

Teda mali by sme hovoriť úprimne o tom, že žijeme život, ktorý je tak ako život iných ľudí plný problémov, a zažívame okolnosti, ktoré sa nás snažia prevalcovať. Ale že máme milujúceho Ocka, ktorý nás neopúšťa, máme Pána Ježiša, ktorý za nás zomrel, a Duchu Svätého, ktorý, keď mu to dovoľíme, nás vedie. Ja osobne som nikdy neolutovala rozhodnutie odovzdať svoj život Bohu. Veľmi mi pomáha, keď sa môžem pozdieľať s kamarátkami a viem, že žijú podobné veci ako ja.

Za rozhovor ďakuje Alojz Vlčko.

Foto: archív rodiny Mišíkovej

Silvia Mišíková (39) - vyrastala v Prievidzi. Po skončení osemročného gymnázia študovala v Trenčíne odbor ľudské zdroje a personálny manažment. V detstve aj dospelosti sa venovala hudbe a hre na klavír. Pracuje v administratíve, na oddelení nákupu. Po svojom krste, pre ktorý sa rozhodla až v dospelosti, sa aktívne zapojila do života vo farnosti. Neskôr sa sama stala dvojnásobnou krstnou mamou. S manželom Jaroslavom vychovávajú tri deti - dvoch synov a jednu dcéru.

Krst je darom účasti na Ježišovom zápase

Lud žil v očakávaní a všetci si o Jánovi v duchu mysleli, že azda on je Mesiaš. Ale Ján dal odpoveď všetkým: „Ja vás krstím vodou. No prichádza mocnejší, ako som ja. Ja nie som hoden rozviazať mu remienok na obuvi. On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom.“ (Lk 3, 15-16)

Ježišovo verejné účinkovanie sa začína vtedy, keď ho v Jordáne pokrstil Ján Krstiteľ. Kým evanjelista Matúš datuje túto udalosť iba formálne slovami „v tých dňoch“, Lukáš ju zámerne stavia do veľkého kontextu svetových dejín, ktorý nám umožňuje stanoviť pomerne presný dátum.

Už do rozprávania o Ježišovom detstve Lukáš vsadil dva dôležité časové údaje. O začiatku života Jána Krstiteľa nám hovorí, že ho treba datovať do „čias judejského kráľa Herodesa“. Zatiaľ čo časový údaj týkajúci sa Jána Krstiteľa zostáva uzavretý v židovských dejinách, príbeh Ježišovho detstva sa začína slovami: „V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta...“. V pozadí stoja veľké svetové dejiny, ktoré predstavuje Rímska ríša.

Historická udalosť

Tejto nite sa Lukáš znova chytá v úvode svojho rozprávania o krste, na začiatku Ježišovho verejného účinkovania. Tu nám slávnostným tónom a presne hovorí: „V pätnástom roku vlády cisára Tibéria...“ So zmienkou o rímskom cisárovi sa časové umiestnenie Ježišovho života znova kladie do kontextu svetových dejín.

Poznamenajme, že Lukáš neumiestňuje Ježišov rodokmeň na začiatok evanjelia, ale pripája ho k rozprávaniu o krste ako jeho zakončenie. Hovorí nám, že Ježiš mal v tom čase okolo tridsať rokov, čiže dosiahol vek, ktorý ho oprávňoval verejne pôsobiť. Rodokmeň ide späť až k Adamovi, ba až k stvoreniu, lebo k menu Adam Lukáš dodáva: ktorý bol od Boha. Je synonymom Adama - synonym človeka.

Napĺňanie prislúbení

Dávidovo kráľovstvo je rozbité, jeho „chalupa“ je spadnutá, následník trónu, ktorým je Ježišov zákonný otec, remeselník z provincie Galilea, ktorá bola osídlená pohanským

obyvateľstvom. Izrael znovu žije v Božej temnote; prislúbenia Abrahámovi a Dávidovi akoby upadli do Božieho mlčania. Znovu sa stáva aktuálnym nárek: Už nemáme prorokov; zdá sa, že Boh opustil svoj ľud.

Vystúpenie Jána Krstiteľa bolo niečím úplne novým. Krst, ku ktorému vyzýval, sa odlišuje od bežných rituálnych kúpeľov. Nemožno ho opakovať a má byť konkrétnym vyjadrením obrátenia, ktoré novým spôsobom a navždy určuje celý život. Je spojený s výzvou uvažovať a konať novým spôsobom a je spätý predovšetkým s hlásaním Božieho súdu a s ohlasovaním toho Väčšieho, ktorý príde po Jánovi.

Nové narodenie

K Jánovmu krstu patrí spoveď - vyznanie hriechov. Ide skutočne o prekonanie doterajšej hriechnej existencie a vykročenie do nového, zmeneného života. Symbolickým vyjadrením tohto procesu je priebeh krstu. Na jednej strane je tu pri ponáraní do vody prítomná symbolika smrti, za ktorou stojí symbolizmus ničivej a hubiacej potopy. Pre staroveké myslenie bol oceán neustálou hrozbou pre vesmír, pre zem, bol pravzorom potopy, ktorá by mohla pochovať všetok život. Pri ponáraní mohla túto symboliku prevziať aj rieka.

No ako prúd vody je rieka predovšetkým symbolom života. Aj Jordán je pre svoje okolie prameňom života - až dodnes. Ide tu o očistenie, o vyslobodenie sa zo špiny minulosti, ktorá ťaží a znetvoruje život - ide o nový začiatok, teda o smrť a vzkriesenie, o to, začať žiť život úplne nanovo.

Tak by sme mohli povedať, že ide o nové narodenie. Toto všetko sa výslovne rozvinie až v kresťanskej teológii krstu, no naznačuje sa už v zostúpení do Jordána a vo vynorení sa z jeho vôd.

Ježiš v zástupe s hriešnikmi

Ako som už písal, ku krstu patrilo vyznanie hriechov. Mohol to urobiť aj Ježiš? Ako sa mohol rozlúčiť s dovtedajším životom a začať žiť nový život? Keďže zostúpenie do tohto krstu zahŕňa vyznanie viny a prosbu o odpustenie, stojí za týmto súhlasom s celou Božou vôľou v hriechom poznačenom svete aj výraz solidarity s ľuďmi, ktorí sa síce previnili, no túžia po spravodlivosti.

Celý význam tejto udalosti možno rozoznať iba zo zorného uhla kríža a zmŕtvychvstania. Tí čo sa dávajú pokrstiť, pri zostupovaní do vody vyznávajú svoje hriechy a túžia sa zbaviť záťažou svojej hriešnosti.

Ale čo tu robil Ježiš? Lukáš, ktorý sa v celom svojom evanjeliu starostlivo zameriava na Ježišovu modlitbu a neustále ho opisuje ako modliaceho sa - v rozhovore s Otcou -

nám hovorí, že Ježiš prijal krst modliac sa. Z perspektívy kríža a zmŕtvychvstania je to, čo sa tu odohralo, pre kresťanov zrejme: Ježiš si naložil na svoje plecia bremeno viny celého ľudstva a zniesol ho do Jordána. Svoje účinkovanie začína tým, že vstupuje na miesto hriešnikov. Je takpovediac pravým Jonášom, ktorý svojim spolutcestujúcim na lodi povedal: „Chytte ma a hodte do mora...“

Celý význam Ježišovho krstu, to, že niesol „všetku spravodlivosť“, sa stáva zjavným až na kríži: krst je prijatím smrti za hriechy ľudstva a hlas pri krste: „Toto je môj milovaný Syn“ je poukázaním na zmŕtvychvstanie. Takto sa vysvetľuje aj to, prečo je v Ježišových rečiach slovo „krst“ označením jeho vlastnej smrti.

Výzva na pokánie

Ježišov krst sa chápe ako opakovanie celých dejín, ako zostúpenie do domu Zlého, zápasom so Silným, ktorý drží človeka vo „väzení“. Tohto Silného, ktorého dejiny sveta svojimi vlastnými silami nedokážu premôcť, premohol a spútal Silnejší, ktorý ako rovný Bohu môže na seba vziať celú vinu sveta, znáša ju až do dna - nič nevynechávajúc pri svojom zostupe do identity s padlými. Sviatosť - krst - sa tu javí ako dar účasti na Ježišovom zápase pretvárajúc svet v premene života, ktorá sa odohrala pri jeho zostúpení a vystúpení.

A čo by Ján hlásal dnes? Aj teraz by vyzýval na pokánie. Skúsenosť celého Starého zákona, Jána Krstiteľa, Kristovho pôsobenia i dejín Cirkvi možno zhrnúť do týchto pár slov: človek stále hreší, Boh neustále odpúšťa. Vďaka tomu žijem ja, naša civilizácia, náš svet. To je najväčší dôvod kresťanskej radosti.

Text: Miroslav Turanský
Foto: Mária Melicherčíková

Bibliografia: J. Ratzinger - Benedikt XVI.: Ježiš Nazaretský, Dobrá kniha Trnava, 2007; M. Gavenda: V sile Slova, Don Bosco, 2014

Poznáte dátum svojho krstu? Pripomínate si nejakým spôsobom tento deň?

- **Mária:** „Veru neviem, kedy som bola krstená, ale viem, kedy bol brat. Krstili ho v deň jeho narodenia.“
- **Irenka:** „Viem, kedy to bolo, rodičia mi to neskôr oznámili. Nedá sa opísať ten pocit vďaka Pánu Bohu za moje narodenie. Cítim zvláštne očistenie môjho vnútra. Je to niečo slávnostné pre mňa, ak sa dá, idem do kostola na sv. spoved' a sv. omšu.“
- **Edita:** „Viem to. Bolo to na narodeniny môjho otca. Neoslavujem to, ale hovorí mi to moje srdce a vtedy ďakujem Bohu a chválím ho.“
- **Dp. Ján:** „Pravdaže viem. Ved' než sme sa narodili, boli sme v moci zla. Prví rodičia Adam a Eva sa dali oklamať. Je to sviatosť, a preto by sme si mali zistiť tento deň. Dobrý kresťan by to mal vedieť a nosiť vo svojom srdci. Nikoho však nemôžeme odsudzovať, ak ešte nebol pokrstený. Boh je naším bratom, máme ho nasledovať, nie plniť svoju vôľu, ale Božiu.“
- **Aneta:** „Musím si to zistiť, iba viem, že v ten deň narodenia sa nosil radostník na vypitie a oslavovalo sa. Treba sa však naučiť ďakovať Panne Márii za ochranu pri pôrode a oslavovať Pána.“
- **Evka:** „Na svoj krst si veľmi dobre pamätám. Mala som vtedy už 9 rokov a krst bol krátko pred mojím prvým svätým prijímaním na školskej svätej omši. Rada si tento deň pripomínam.“
- **Jakub:** „Bol som pokrstený trochu neskôr, už ako 34-ročný, v bojnickom kostole, kde pred mnohými rokmi krstili aj moju mamu. Moja mama bola pri mojom krste a veľmi sa tešila. Pre mňa to bola veľká udalosť a som rád, že som sa stal kresťanom.“
- **Elena:** „Mňa pokrtili v nemocnici hneď na druhý deň po mojom narodení v Handlovej, pretože som sa narodila predčasne a báli sa, že umriem. Som veľmi vďačná Pánovi, že som túto sviatosť mohla prijať

tak skoro. Vždy, keď prechádzam cez Handlovú popri kostolíku, spomínam na túto udalosť.“

Svätý Otec František v jednej zo svojich katechéz o krste hovorí:

„Tí z vás, ktorí si nepamätáte dátum krstu, nech sa spýtajú mamy, tety či ujo, vnukov: ‚Poznáš dátum krstu?‘ A nikdy ho nesmieme zabudnúť. V ten deň treba vzdávať Pánovi vďaka, pretože je to práve deň, keď do mňa vstúpil Ježiš, keď do mňa vstúpil Duch Svätý. Rozumeli ste dobre domácej úlohe? Všetci musíme vedieť dátum nášho krstu. Sú to ďalšie narodeniny - narodeniny nášho znovuzrodenia. Nezabudnite to urobiť, prosím vás.“

Anka Gálová, Elena Cagaňová
Foto: Silvia Kobelová

... rozhovor Miška Fojtíka so svojim ockom

Tento mesiac si rubriku Na okraj pripravil piatok z Piaristickej základnej školy F. Hanáka v Prievidzi Miško Fojtík. So svojim ockom sa porozprával o krste, ktorý prijal ako päťročný chlapec, a teda si naň aj pamätá.

1

Ocko, prečo som nebol pokrstený ako malé bábätko?

Nezačínaš práve najľahšou otázkou. Ja aj tvoja mamička pochádzame z ateistických rodín. To znamená, že naši rodičia neverili v lásku a pomoc nášho Boha, a tak krst nebol pre nich vstupenkou do neba, ako je pre nás. Dlhý čas s nami bojovali, aby sme nežili tak, ako je podľa nás správne.

Naša spoločná cesta k nájdeniu Boha sa začala naplno práve v tom čase, keď tvoj starší brat nastúpil do vašej školy. Jeden vzácny kňaz, páter Marek Kotras, nám pomohol zvládnuť jeho divoký tínedžerský vek tak úžasne, že po prvej duchovnej obnove sa spolu s tebou začal pripravovať na krst.

2

Kto ma krstil a v ktorom kostole to bolo?

Po niekoľkomesačnej príprave (na ktorú sme veľmi radi chodili celá rodina) vás oboch, teba aj brata, pokrstil v Lehote pod Vtáčnikom páter Marek. Bol to krásny duchovný zážitok. Všetko bolo prežiarené Duchom Svätým.

S bratom ste mali vždy pekný vzťah, aj keď si o deväť rokov mladší. Mne sa zdá, že po tomto spoločnom krste ste si ešte oveľa bližší. Dokonca si tvoj brat neskôr dal birmovné meno Michal, také, aké nosíš aj ty.

3

Prečo je okrem vás dobré mať aj krstných rodičov?

Odpoviem ti otázkou. Kto tu bol pre vás, keď ste potrebovali pomôcť a my sme nestíhali? Kto vám pripravuje úžasné prázdniny, keď my už nemáme toľko dovolenky? Kto sa za vás každý večer modlí, aby ste boli pod Božou ochranou? Predsa vaša krstná mama Miška.

Ďakujem za tento rozhovor, veľmi ma potešilo, ako sme sa spolu pekne porozprávali.

Miško Fojtík, V.A, foto: archív rodiny Fojtíkovej

Krst a naši predkovia

Dnes sa často môžeme stretnúť s názorom, že deťom treba dať slobodu a počkať s ich krstom, aby sa ony samy rozhodli, či chcú byť pokrstené. Naši predkovia to videli inak. Deti sa krstili čo najskôr. Rodič sa predsa nepýta dieťaťa, za ktoré je zodpovedný, keď sa oň stará, čo mu má obliecť, ako ho má vychovať. Keď dieťa pokrstíme, predkladáme mu veľký dar, ktorý je potrebné v ňom rozvíjať a podporovať.

Pôvod slova krst

Slovo krstiť pochádza z praslovanského krǫstiti. (6= „skrátaná“ samohláska). Môže ísť o vplyv nemeckého kristenen prevzatého z latinského christianare - urobiť kresťanom.

Krstné zvyky

Ako sa uvádza v knihe Tradície na Slovensku, pred odchodom na krst zvykla pôrodná baba dojča okúpať, obliekla ho do čistej sviatočnej krstnej košielky z tenkého bavlneného plátenka, zdobenej okolo výstrihu volánikom s jemnou výšivkou. Košielka bývala vzadu rozstrihnutá a uväzovala sa na pleci alebo pod hrdlom dieťaťa. Na hlavičku dieťaťa dala baba alebo kmotra dva čepčeky, jednoduchý a vyšívavný, s červenou farbou „proti urieknutiu“ (čo svedčí o značnej poverčivosti našich predkov). V 20. storočí sa dieťa balilo do perinky - vankúšika, čepček mu štrikovali z tenkej bavlny.

Krstní rodičia

K povinnostiam krstných rodičov patrilo nielen dbať o výchovu a duchovnú výchovu dieťaťa v oblasti viery (a na výpomoc priniesť aj nejaké dary), ale v prípade smrti rodičov sa oň aj postarať.

Kedy sa krstilo

V 16. storočí sa mali dojčatá krstiť hneď po narodení, bez krstu nemali ostať ani jeden deň. V nasledujúcich storočiach býval krst najbližšiu nedeľu po narodení, čo v katolíckej Cirkvi platilo ešte aj v medzivojnovom období 20. storočia.

Z histórie mien

V najstarších dobách boli na našom území

slovanské mená (Budivoj, Prosimír, Slavomír).

S prijatím kresťanstva sa uplatňujú hebrejské mená - Ján (Boh je láskavý), Jozef (Boh rozhojní), Jakub (idúci v šlapajach Boha), Matej (dar Boha), Michal (kto je ako Boh), Šimon (vypočutý), Adam (človek stvorený zo zeme); Eva (život), Anna (láska), Mária (Bohom milovaná); aj mená grécke - Juraj, Blažej, Štefan, Katarína (čistá), Helena (svetlo), Žofia (múdrost'), či latinské - Martin, Klement.

V 18., 19. storočí pri krste pomenovávali deti podľa príbuzných, kmotrov, podľa svätého, ktorému bol zasvätený deň ich narodenia (aj dnes niektorí majú narodeniny a meniny v jeden deň), podľa patróna miestneho kostola či dokonca podľa vtedajšieho panovníka.

V medzivojnovom období si po krste domov často odnášali Gregora, Juraja, Jána, Jakuba, Ondreja, Adama, Michala, Tomáša (aremejsky - blízky), Martina, menami našich starých mám sú zase Eva, Dorota (gr. - dar od Boha), Katarína, Anna, Mária, Zuzana (hebr. - ľalia), Terézia, Žofia.

V rodinách miestnej inteligencie sa rodili Eleny, Emílie, Olgy (škand. - svätá), Ľudmily, Kristíny (lat. - kresťanka), Marty, Otílie, Vilmy alebo to bol Ľudovít (germ. - slávny vo vojne), Ladislav, Milan, Július, Dušan... Po druhej svetovej vojne sa objavujú Ivanovia, Nataše, Borisovia, Igorovia, Nade. V roku 1964 patrili k najčastejším menám podľa záznamov z Bratislavy Jozef, Ján, Pavol, František, Štefan, Mária, Anna, Helena, Alžbeta, Margita.

V roku 1975 pomenovávali deti v Bratislave Peter, Marián, Marek, Vladimír, Juraj,

Martin; Andrea, Monika, Martina, Žaneta, Beáta (lat. - šťastlivá), Silvia (lat. - lesná).

Dnes, pre zaujímavosť, sa stávajú inšpiráciou pre to, ako budeme volať svojich potomkov, aj herci či filmové postavy. Avšak mať doma Adolfa či „inú skompromitovanú postavu“ nikto nechce, o čom svedčí absencia takéhoto výberu.

Text: Zuzana Žišková
Foto: Mária Zúbková

Zdroje: J. Mistrík - Jazyk a reč, L. Králik - Stručný etymologický slovník slovenčiny, Z. Zuberová - Tradície na Slovensku

Ekológia Bytia i Žitia

Rada by som v tejto mojej krátkej úvahe, milí čitatelia, upriamila pozornosť na závažnú aktuálnu celospoločenskú tému, a tou je ekológia ako taká. Rozviniem to na nielen Ekológiu Žitia (vonkajšieho životného prostredia), ale aj na Ekológiu Bytia - vnútorného životného prostredia.

Položme si otázku a úprimne si aj odpovedzme: Aké televízne programy uprednostňujeme, sledujeme? Aké knihy čítame? Akých rozhovorov sa zúčastňujeme? Rastieme či zakrnievame? Sme tvoriví či konzumní? Aký je náš postoj k množstvu informácií, ktoré sa na nás valia každý deň zo všetkých strán? Triedime ich či netriedime?!

Je nutné a prepotrebné selektovať, čo si do svojho vedomia, podvedomia, vpustíme a čím zaplníme svoje vnútro, vedomie i svedomie. Ak si bez hlbšieho rozmyslu urobíme zo svojho vnútra akúsi skládku odpadu, po čase táto skládku začne zákonite nepríjemne hniť a vzduch v jej okolí je plný nedýchatelných jedovatých splođín. Začneme nevedome - vedome šíriť tento nehmotný zápach do svojho okolia. Zamoruje seba, svoje okolie a nakoniec aj svet takýmto smrtonosným spôsobom.

Ekológia ľudského vnútra je v našom živote dôležitá tak isto ako aj ekologické triedenie odpadu, čo v konzume vyprodukuje. Nezabúdajme na to! A povedala by som,

že možno je dôležitá aj o čosi viac. Ak sa o svoje vnútro pravidelne starám, tak to, čo vyprodukuje smerom k iným ľuďom, má zmysluplný a aj ekologický dopad i obsah. V minulosti spoločnosť trpela nedostatkom informácií, bola tu informačná púšť. Teraz je informácií také množstvo, že je tu informačná spúšť, jedným slovom - džungľa. Ak si svoje vnútro zaplníme takýmto odpadom, tak sa tam to pekné, múdre, ušľachtilé a zmysluplné, skrátka všetko to, čo obohacuje a zušľachtľuje ľudskú bytosť, žiaľ, už nevmestí.

Je preto na každom jednom z nás, ako sa nakoniec rozhodneme. Myslím si, že pre každého človeka by to malo byť jednoznačné rozhodnutie. Rozhodnutie pre Ekológiu Bytia i Žitia navzájom. Spojením týchto dvoch veličín, ktoré sa navzájom podmieňujú, obsahovo aj prakticky, vytvoríme zmysluplnú, zdravú, nezávadnú jednotu, tak potrebnú pre náš život na Zemi.

Veronika Hoffmannová

Nová stratégia života

Keď sa dá dospelý človek pokrstiť, verejne tým označí nový začiatok. Človek ako by vždy potrebuje vyznačiť nový začiatok. Nestačí, aby o ňom iba sám vedel. Chce to aj nejako definovať. V bežnom živote napríklad novým šatníkom, účesom, novým diárom, atď.

Preto máme možno radi nový rok. Opäť sa jasne vidíme ako lepší, chudší, zdravší, šťastnejší. Minimálne do ďalšieho týždňa. Potom opäť nabehne frustrácia z toho, že nedokážeme byť takí, akými sme si predsavzali byť.

Reálne ciele

Zmena vyžaduje stratégiu, nie predsavzatie! Musím presne vedieť, ako dosiahnuť to, čo chcem. Musím mať reálne ciele a reálne kroky k nim. Reálny cieľ nie je len o tom, či je to dosiahnuteľné, ale hlavne či je to ozaj to, čo chcem ja.

Niekedy totiž chceme byť len tými, akými nás chce okolie. V myslí to schvaľujeme, že taká verzia nás by bola pekná, ale v podstate po tom netúžime. Tak vytvárame sabotážne správanie. Na jednej strane sa snažíme to dosiahnuť, na druhej strane nám na tom nezáleží, a preto jednoducho „zabudneme“ niečo urobiť, „náhodou“ niečo urobíme inak alebo niečo „ani nevieme ako“ pokazíme. Všímajte si „náhody“ vo vašom živote. Možno vám ukážu, čo ozaj chcete a čo nechcete.

Ozajstná premena

Problém nového začiatku je asi v tom, že žiadny nový začiatok neexistuje. Nie na viac ako pár dní. Potom sa nám vynoria staré vzorce správania, staré emócie, atď. Neverte preto v rozprávku nových začiatkov, ale cieľavedome pretvárajte vlastný život. Kúsok po kúsku.

Ozajstná premena je nenápadná. A náročná. Asi preto máme tak radi rozprávky nových začiatkov. Asi preto máme radi nový rok, asi preto máme radi modlitby za uzdravenie, lebo všetko

chceme hneď. A najlepšie zázračne. Pochopili to istí ľudkovia, preto sa dnes topíme v aplikáciách „instantnosti“. Všetci to vidia hneď; všetci to hneď môžu lajkovať a komentovať; hneď vidím, kto sa mi páči a v mihu sekundy sa rozhodnem, že jeho profil je minimálne na zásnuby. To sa nám páči a tak sme to dostali. Nie však kvôli nášmu šťastiu, ale kvôli niečim zárobkom.

Dnes mnohí plačú nad budúcnosťou. Ale nejako si nikto nevšimol, že budúcnosť stojí na cnosti. Nevie, ako ju ponúkať. Naše snahy prekryje vietor „instantnosti“. Ostáva nám jedine žiť náš vlastný život poctivo a ozajstne. A tak možno raz aj iní pochopia, že toto je tá pravá cesta.

Preto vám, milí čitatelia, neprajem šťastný nový rok, ale šťastnú novú stratégiu života.

Mgr. Zuzana Liptáková

O.Z. Lepšie ja - poradenstvo, semináre, kurzy

Foto: Silvia Kobelová

Viditeľné dobro

Dobro hlasno nekričí, aby sa zviditeľnilo.
DOBRO (sa) KONÁ...
A tým sa stáva VIDITELNÝM.

Veronika Hoffmannová

Cesta od rozumu k srdcu

Cesta domov. Ach, ako dobre sa cestuje domov, tam, kde je teplo domova, tam, kde sa nachádza naša minulosť, detstvo i mladosť s pubertou či rast dospelosti! Áno. Vianočná cesta, domov. Kráčam, jazdím, cestujem. A darček s radosťou pripravujem. Chcem urobiť niekoho len tak šťastným. Darovať mu to, po čom jeho srdce túži. Maličkosť či niečo viac.

Tento rok 2021 i ja som s radosťou cestovala s manželom domov. Za ockom, nech nie je sám, lebo Boh daroval Vianoce mne i môjmu manželovi v auguste, keď sme sa s Božím požehnaním a požehnaním rodičov i kňaza vzali.

Cesta do Betlehema

Na Vianoce mnohí zvyčajne cestujú domov, alebo, žiaľ, do práce, či ostávajú doma sami. No vianočný príbeh, ktorý mnohí z nás veľmi dobre poznajú, je o ceste z domu preč. Z útulného prostredia, kde by Mária mohla porodiť za pomoci rodiny, sa pred pôrodom rozhodla, že i ona s Jozefom „odcestuje“ do Betlehema. Opustila svoj rodný domov, nasadla na oslíka a išli. Cestovali niekoľko dní. Až prišli na stanovené miesto, no aby toho nebolo málo, nikto ich nechcel. Skončili na mieste, kde to nikto nečakal - a žiaľ, ani oni. Malý Ježiško sa narodil v špine a v samote, no vo veľkej oslave za hlasného spevu anjelov.

Malé dieťa narodené v maštálke

Viem, že toto nie je žiadna romantická idylka Vianoc. Každý rok sa snažím uvedomovať si viac a viac ich zmysel. A musím sa priznať, že každý rok objavujem iný. Pred tromi rokmi, keď som nemala peniaze na darčeky, som sa rozhodla, že budem rodine ja darčekom. Povedala som si, že im poslúžim ako Ježiš, ktorý sa na to narodil, aby slúžil nám a nie my jemu. Bol to pekný čas a hlboké precítenie, čo znamená vlastne služba rodine.

Tento rok, keď aj ja sa nachádzam v požehnanom stave podobne ako Mária, som sa snažila chápať Vianoce inak. Pochopila som jednu vec. Prijatť to, že sa narodil ako malé

dieťa v maštálke, je rozumom ľahké, ale vysvetliť to srdcu a prijať to ako nesmierny dar nie je jednoduché. Skôr moje srdce prijalo Božie milosrdenstvo prostredníctvom ukrižovaného Krista. Zvláštne, však?

Ale nič pre nikoho nie je stratené, lebo Boh načúva modlitbám. A ja ho volám, aby moje srdce prijalo malého Ježiška ako ten najdôležitejší dar v živote a aby som i ja darovala jemu svoje ja a svoj život a všetko, čo mám.

Text: Miroslava Jendžejevská
Foto: Mária Melicherčíková

Neviditeľný Mikuláš

6. 12. 2021

V polovici novembra sme po mnohých peripetiách konečne zabetónovali vstup do farskej budovy. Samotnému betónovaniu predchádzala príprava podkladu a armatúry. Dve tony železa bolo treba správne rozmiestniť, poviazať a tiež výškovo umiestniť. Dnes to však už nevidieť. Ale ovplyvňuje to stabilitu a kvalitu celej samonosnej betónovej dosky.

Jeden z najznámejších činov dnešného svätca začal tiež nenápadne. Podľa legendy istý občan jeho rodného mesta Patary prišiel o všetky peniaze. To mu znemožnilo vydať svoje dcéry, lebo nemal na veno. Tak im odporúčal zarobiť si naň vo verejnom dome. Keď sa o tom Mikuláš do počul, nenápadne mu v noci vložil do okna mešec peňazí ako veno pre najstaršiu dcéru. Situácia sa ešte dvakrát opakovala.

Vďaka svojej nábožnosti a dobročinnosti sa neskôr stal biskupom v Myre. Tak ho poznáme a oslavujeme. Medzi znaky, s ktorými sa zobrazuje, však okrem biskupského odevu patria aj tri zlaté jablká, hovoriace o troch venách.

Myslím si, že os, základ jeho svätosti, tvoria mnohé málo známe či neznáme skutky lásky. Aj preto uprednostňujem anonymného Mikuláša, s láskou kladúceho darčeky do čižiem. Lebo podobne ako železo v betóne, to nosné, dôležité, často nevidíme.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Lucia sviati

13. 12. 2021

Pamätám si ju z jednej chaty, kde nebola električka. Petrolejka bola prirodzenou súčasťou života našich starých rodičov. Vynález Poliaka Ignáca Lukasiewicza z roku 1853 sa vďaka ťažbe ropy rýchlo rozšíril do celého sveta. Po elektrifikácii ho však nahradila Edisonova žiarovka. Väčšina z nás vyrastala, učila sa a fungovala počas zimných večerov vďaka nej. V súčasnosti ju nahradili ako zdroj svetla LED či iné úsporné svietidlá.

Ženu (či dievča) nesúce meno svetla však nenahradí nikto. Aspoň v našej kultúre. Sv. Lucia patrí medzi najpopulárnejšie svätice napriek tomu, že jej spomienka sa slávi na začiatku najkratších, najtmavších dní roka. Práve počas nich si totiž uvedomujeme potrebu svetla, ktoré nahradí slnečný svit.

Nielen telo, biologický život potrebuje svetlo. Aj športový, kultúrny či profesionálny život potrebuje svoje „svetlá“, hviezdy, ľudí, čo nám ukazujú cestu. O tom je v náboženskom živote uctievanie svätých. To nie je náhrada duchovného slnka, ktorým je Kristus, to je doplnok či svietenie v časoch, keď ho niet alebo ho nevnímame. A súčasne motivácia, že aj my sa môžeme stať svetlom pre druhých. Tak ako sa stala petrolejka najpoužívanejšou lampou pred sto rokmi.

Zrieknutie jedla

20. 12. 2021

Tak čo, schudli ste? Myslím na diétu či odriekanie, ktoré si mnohí z nás predsavzali pred tromi týždňami, na začiatku adventu. O chvíľu to skončí. Avšak úplne inak, ako skončilo zriekanie sa jedla u muža, ktorého dnes pripomína kalendár svätých.

Michal Piaszczyński sa narodil 1. novembra 1885 v meste Lomža, v severovýchodnom Poľsku. Stal sa kňazom a po čase učiteľom a špirituálom v kňazskom seminári (seminári) v rodnom meste. Okrem svojich študentov mal veľkú lásku a úctu aj k bratom starším vo viere, k Židom. To neuniklo pozornosti okupačnej nemeckej armáde a gestapu. 7. apríla 1940 bol zatknutý a o mesiac odvezený do koncentračného tábora Sachsenhausen. I tam sa držal svojho zvyku, ktorý praktizoval už niekoľko rokov - podeliť sa o svoju stravu. Časť svojho prídelu chleba denne dával starším židovským väzňom. Stálo ho to život, 18. decembra 1940 zomrel na fyzické vyčerpanie a z neho plynúce choroby.

Vo veku, keď sa už človek nepostí kvôli postave, ale skôr kvôli zdraviu, mi ako rovesníkovi pripomenul, že sú tu aj vyššie motívy zrieknutia sa jedla. A že aj keď možno nie blízko, na zemi je mnoho ľudí, ktorí hladujú. Ako aj to, že do Štedrého dňa mám ešte štyri iné, počas ktorých sa s nimi môžem podeliť.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv**: vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Sára v tieni

27. 12. 2021

Naša, a predsa akoby zabudnutá. A pritom úžasne veľká práve vo svojej neviditeľnosti. Blahoslavená Sára Salkaházi sa narodila v roku 1899 v Košiciach, v hotelierskej rodine. Kariéru začala ako učiteľka, ale rýchlo sa stala novinárkou. Vo svojom denniku píše o tom období: „Samostatnosť, cigarety, kaviareň, túlanie sa po širom svete s rukami vo vrecákach, rýchla večera v malom hostinci, cigánska hudba, atď.“ O pár rokov, po neúspešnom zasnúbení, tam však čítame: „A čo ak si ma vyhlíadal pre seba Pán Boh?“

Po desaťročnom zápase o povolanie sa stala sociálnou sestrou. Pri večných sľuboch na Turíce 1940 boli jej mottom slová proroka Izaiáša: „Hľa, tu som, pošli mňa!“ Odzrkadľovali jej túžbu „obetovať“ svoj život pre prípad, ak by nastala doba prenasledovania Cirkvi, Spoločnosti a sestier.“

Stalo sa. Keď v decembri 1944 Červená armáda obklúčila Budapešť, kde vtedy pôsobila a zachraňovala prenasledovaných Židov, miestni fašisti, „nilaši“, chceli dokončiť svoje dielo. Ako vedúcu podozrivého domu ju odviekli k Dunaju, kde ju zastrelili a hodili do rieky. Okrem nej nezabili žiadnu sestru podieľajúcu sa na záchrane Židov.

Zdá sa, že Boh nielen prijal jej ponuku na obetovanie života za druhých, ale aj ukryl spomienku na ňu v tieni dnešného sviatku sv. Jána Evanjelistu. Skrývame však to najdrahšie.

P O Ď M E N A V Ý L E T

Diviaky nad Nitricou - Mačov a Banky

V tomto zimnom januárovom vydaní si predstavíme nenáročnú prechádzku po cestičkách a lúkach pri Diviakoch nad Nitricou, v pahorkatine oddeľujúcej Prievádzskú a Rudniansku kotlinu. Trasu možno začať pri cintoríne v Mačove (miestna časť Diviak nad Nitricou), kde je najvhodnejšie miesto na zaparkovanie auta, prípadne nižšie pri kaplnke.

Od cintorína sa treba vydať po asfaltovej ceste nahor až po hrebeň pahorku, za ním doľava smerom k osamelému stromu uprostred lúky. Od neho pokračovať po lúčnej ceste na sever smerom k lesíku, pred ním odbočiť doľava a okolo poľovníckeho posedu zísť na cestu vedúcu údolím.

Cesta k cieľu

Po tejto ceste sa po asi 1 km možno dostať dole do sídla Banky (časť obce Diviaky nad Nitricou). Na križovatke medzi domami stačí odbočiť opäť doľava a po ceste tretej triedy možno prísť až do Mačova. K východiskovému bodu sa dá dostať po odbočení za autobusovou zastávkou doľava a okolo kaplnky po pravej strane nahor.

Prechádzku je možné absolvovať v ktoromkoľvek ročnom období, na otvorenom priestranstve v letnom období najväčšie riziko môžu predstavovať búrky alebo úpal od slnka, v zime to môže byť ľad. Zvýšenú pozornosť treba dať na poslednom úseku po ceste tretej triedy.

Kto má dobrú orientáciu, tak môže prísť/ísť sem aj z horného konca Kocurian, zo/ do Šútoviec, ba dokonca (najdlhšia trasa) aj z Horných Leloviec v Novákoch. Hlavnou bariérou v okolí je areál MSM („Dolina“). Trasa má dĺžku približne 5 kilometrov a so zastávkami na obdivovanie okolia ju možno prejsť približne za 2 hodiny. Pri peknom počasí je čo obdivovať, z lúky sa ponúka pohľad na pohoria. Najbližšie je

masív Malej Magury, po jeho pravej strane vidíme na obzore vyhlíadku nad Bojnícami, po ľavej strane Temešskú skalú, za Rudnianskou kotlinou vidíme ďalšie časti Strážovských vrchov, z nich sa na západe od nás dvíha masív Rokoša. Ak sa budeme pohľadom posúvať od vyhlíadky smerom doprava, na vzdialenom obzore uvidíme Kremnické vrchy, pred nimi Žiar a ďalej doprava celú panorámu pohoria Vtáčnik od Malého Griča až po Buchlov.

Strom roka

Na celej trase asi najviac upúta pozornosť mohutný takmer dvestoročný dub letný. Občianske združenie HIPO Mačov tento strom v roku 2014 nominovalo do súťaže Strom roka, ktorú u nás každoročne vyhlasuje nadácia Ekopolis, jej cieľom je upozorniť na staré, vzácne či ohrozené stromy a vzbudiť záujem ľudí o životné prostredie. Každý nominovaný strom má svoj príbeh a z nich vyberú 12 finalistov, ktorí sa uchádzajú o hlasy v online ankete. Prvé tri stromy získajú dendrologický posudok a ošetrovanie a víťaz postupuje do súťaže Európsky strom roka. Tento nádherný dub nad Mačovskými lúkami sa umiestnil na druhom mieste. A to ho chceli v 80-tych rokoch 20. stor. ťažkou technikou odstrániť, našťastie sa tak nestalo, pretože už vtedy bol silný.

V horúcom lete oceníte tiež jeho hustej koruny, na oddych sú tu drevené lavičky.

Okolité lúky poskytnú možnosť hrať sa deťom v lete, ale i v zime keď je sneh. Vtedy vám tu možno budú robiť spoločnosť aj stáda danielov. V lete zasa vtáčstvo, ktoré si našlo svoj domov v korune stromu. Sú tu doma, tak ako aj my, tu, uprostred hôr obkolesujúcich naše obce, naše domovy. Príroda v krajine je naším spoločným domovom a ako si chránime a zveľaďujeme svoje domovy, chráňme a zveľaďujme si i prírodu. Je našimi koreňmi, základmi, na ktorých stojíme.

Tento mocný strom musí mať hlboké korene a to mi pripomína slová proroka Jeremiáša: „*Požehnaný je muž, ktorý dô-*

veruje v Pána, Pán bude jeho nádejou. Je ako strom, zasadený pri vode, čo si vystiera k potoku korene, nebojí sa, keď prichádza horúčosť, lístie mu ostáva zelené. V suchom roku nemá starosti a neprestáva rodiť ovocie.“

Dôverujme v Pána, ktorý stvoril našu prírodu, vložil do nej svoju múdrosť, aby bola miestom pre život, domovom, nás, jeho detí.

Text a foto: Marek Šimurka

Zdroje:

www.ekopolis.sk, Diviacke noviny 2/2014, 3/2014, www.geocaching.com, Jer 17, 7-8

Dub nad Mačovskými lúkami získal v ankete Ekopolisu Strom roka v roku 2014 druhé miesto (pohľad v lete).

Za úspešné umiestnenie v ankete Strom roka získal dendrologický posudok a následne odborné ošetrenie (pohľad v zime).

Boh nás preniká

Vyvetrala som si rezkým krokom v jedno slnečné ráno hlavu aj dušu. Vychádzajúce slnko už zalievalo svojimi lúčmi prebúdzajúcu sa nedočkavú krajinu. Tú vonkajšiu, aj tú moju - vnútornú... Jeho intenzita žiarenia bola taká oslepujúca, že som musela zákonite klopiť zrak - a aj napriek tomu som cítila jeho silu a príjemné teplo.

Aj Boh vo svojom svätom „gravitačnom poli“, v ktorom sme a žijeme, žiari svetlom bytia, teplom - láskou. Aj tu v pokore (s)klopíme zrak a on nás naskrz preniká. Je večným neviditeľným tajomstvom... Jeho tvár i tvar je pre nás večná záhada.

A preda, jeho prítomnosť je zároveň viditeľná v inej podobe. Preniká našu dušu životodarným svetlom a teplom - láskou, tak prepotrebným pre naše ľudské bytie.

Veronika Hoffmannová

Prosba o znamenie od Boha

Eliáš

Prorok Eliáš žil v čase odklonu svojho národa od Boha. Jeho rodáci nasledovali falošných prorokov, ktorí sľubovali lacnú nádej. Bohom poslaný Eliáš mal za úlohu obnoviť náboženský život národa s posilnením viery v jediného Boha. Tento prorok bol človekom veľkej modlitby, ktorá mala vždy opodstatnený zmysel.

Skrze obeť, ktorú priniesol na oltári, ukázal, že Boh je živý a dokáže priniesť znamenie, ktoré je silné a účinné. Eliáš vstúpil do dejín ako mystik, ktorý v mene poslušnosti Bohu dokázal obnoviť v národe vieru.

Z vôle Boha

Príkladom znamenia je aj „neviditeľné stretnutie“ s Bohom na Sinaji. Na tejto hore mal o niekoľko storočí skôr možnosť rozprávať sa s Bohom Mojžiš. Tu je ukrytá skutočnosť, že veriaci ľudia potrebujú zázračné zásahy Boha, a preto prosia o zázraky, znamenia. Jediné, na čo sa zabúda, je, že zázračný zásah sa deje z vôle Boha a nie človeka. Toto veľmi dobre vedia svätí, lebo sú ľuďmi modlitby a dokonale vycítia, do akej miery v danom momente je zázrak naplánovaný Bohom. Prosia a dostanú. Ich prosba je od vekov Bohom zohľadnená.

Jestvuje mnoho Božích darov, ktorých obsiahnutie je závislé na našej prosbe. Dôležité je objaviť mechanizmus účinnosti prosby v modlitbe. Všetko závisí od kontaktu srdca človeka s Bohom. Ak si človek neváža Boha a Jeho zákony a ak sa neusiluje o zdokonalenie lásky k Nemu, tak jeho prosba nie je očividne účinná. Boh prosbu počuje, ale na ňu neodpovie. Jemu vždy záleží na duchovnom vzraste srdca a nie na tom, aby sa Mu ohlásilo iba vtedy, keď je človek vo výnimočnej ťažkej situácii. Boh vtedy mlčí.

Človek modlitby

Eliášovi veľmi záležalo na záchrane viery v národe. A Bohu taktiež, preto splnil jeho prosbu. Človek modlitby = človek blízkeho kontaktu s Bohom má vplyv na udalosti, lebo môže vyprosiť u Boha Jeho

mimoriadne zásahy. Boh neobnovoval národ obnovením náboženských praktík. On si povolal Eliáša, skrze ktorého vykonal obnovu. Prorok je človek vybraný Bohom, lebo je vždy človekom veľkej modlitby a ideálnej poslušnosti Bohu. V dejinách Cirkvi si Boh mnohokrát povolal takých ľudí pre obnovu Cirkvi - sv. František Assiský, Bernadeta z Lúrd, deti Fatimy a pod. To boli ľudia modlitby a boli k dispozícii Bohu.

Stretnutie s Eliášom je výzvou adresovanou všetkým veriacim, aby neustále zdokonaľovali svoju modlitbu. Boh spolupracuje s ľuďmi, ktorí chcú plniť Jeho vôľu, vedú s Ním dialóg a sú k dispozícii.

Text: Pavol Škovránek, kaplán

Foto: Mária Melicherčíková

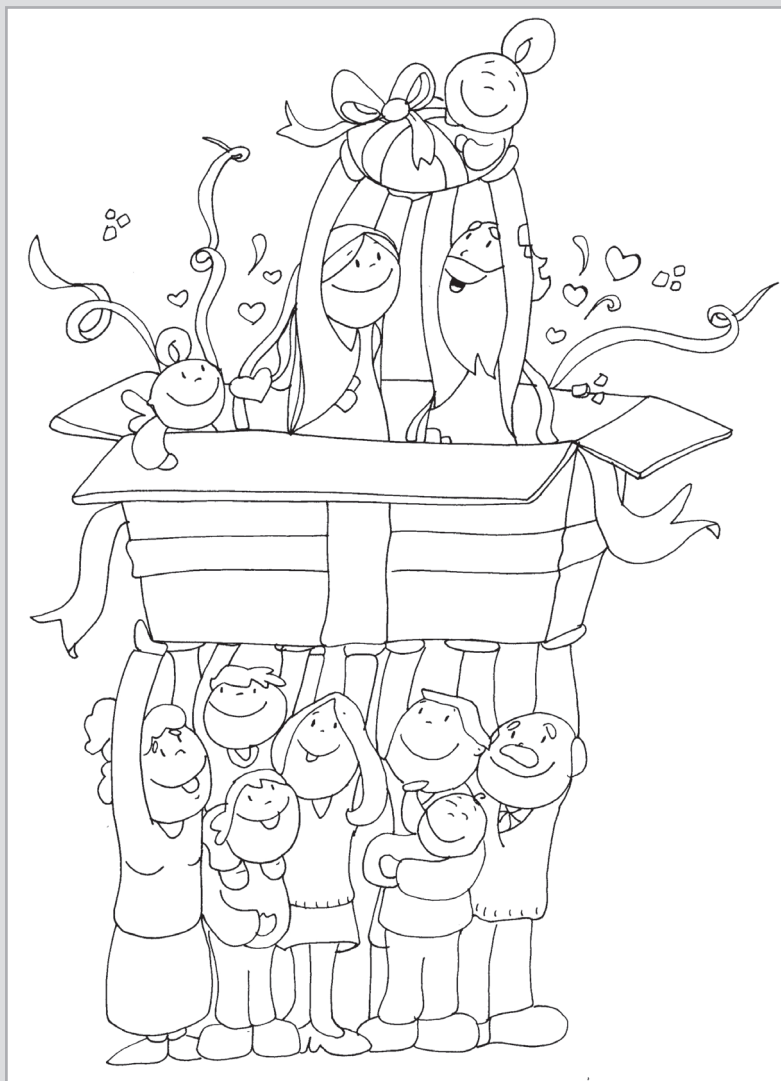
Ahojte, kamaráti!

Hop a máme tu zasa nový rok,
v starom ste zdolali ne jeden schod,
v novom vám želám pokusy d'alsie,
aby ste k nebu stúpali čo najbližšie.
Nech vás Božia láska stále hreje,
nech vám nikdy smutno nie je.
V novom roku hojnosť Božích milostí,
šťastia, zdravia, radosti.

Zo srdca praje vaša Evka.

Kamaráti, po Vianociach si pri-
pomíname krst Krista Pána a my
sa krstom stávame právoplatnými
Božími deťmi. Je to veľká a dôle-
žitá udalosť v našom živote.

Zistite si od rodičov, v ktorý deň
ste mali slávnosť krstu a oslavuj-
te tento deň každý rok – ako
pripomienku, že odvtedy patríte
Bohu.

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

Íst' za prvý dojem

Meditácia nad filmom *Sám doma*

Popolušku ani iné povinné chody sviatočného televízneho menu som si tento rok nedoprial. Sledovať Kevina som však po nemalom úsilí presvedčil aj spolubrata za neprázdného pripravou vianočných kázní. Ved' aj pre neho môže byť nakoniec užitočné vystaviť sa tak hlbokému a symbolicky bohatému filmu.

Pravé pery

V tomto texte sa chcem zamerať na jedno slovo, ktoré som si počas sledovania *Sám doma* zapísal. Je ním *rozlišovanie*. Ľudia, potraviny, hypotéky, náboženstvá - to všetko sa nám nejako javí. Aj istá známa Zuzka sa nám nejako javila, vďaka čomu sme ešte pred vznesením obvinenia vedeli, že za jej finančným úspechom je niečo viac než len jej nepopierateľný šarm.

Hovorí sa, že nie je všetko zlato, čo sa blyští. Zub, ktorý sa zlodejovi Harrymu niekoľkokrát pri jeho širokom úsmeve zablysol, ale zlatý bol. Príslovie však môžeme aplikovať na jeho policajnú uniformu, v ktorej, hrajúc starostlivého strážcu poriadku, obchádzal domy, aby zistil, kedy je najlepší čas na vlámanie. Na druhej strane prvého dojmu stojí starý sused, o ktorom vôbec nie je ťažké staršiemu bratovi uveriť, že zabil človeka a skryl ho v nádobe so soľou, ktorou práve posýpa chodník.

Najprv epikurejcom

Po tom, čo sa Kevin zobudí v prázdnom dome, prichádza k zjavnému záveru - príčiny jeho obmedzení zmizli a jemu už nič nebráni užívať si život naplno podľa vlastných predstáv. Je zábavné pozorovať tento hedonizmus prvého stupňa základnej školy. Prázdny dom ale láka zlých duchov a pôžitkárstvo nie je najlepší obranný systém proti nim. Kevin musí prekonať strach a vyjsť spod rodičovskej postele. Musí začať napodobňovať správanie dospelých, ak chce byť skutočným pánom domu a nie len ľahkou korisťou pre zlodejov.

Na nepravdepodobnom mieste dochádza k nepravdepodobnému stretnutiu. Kevin, počujúc spev, vstúpi do kostola, kde si

k nemu prisadne strašidelný sused. Strach je rýchlo vystriedaný údivom z poznania, že tento človek nie je tou figúrkou, o ktorej kolujú farbisté historiky. (Pri tejto scéne som sa so spolubratom nemohol nepodeliť o myšlienku, že tento starec je metaforou Katolíckej cirkvi.) Kevin získava nepravdepodobného priateľa.

Pomôcť si a očakávať pomoc

Nasleduje obrana domu a scény, ktoré si s týmto filmom zrejme spájame ako prvé - tváre od farby, monogram vypálený do dlane, pády na niekoľko spôsobov. Kevin si poradí obdivuhodne a nebyť filmovej výdrže zloduchov, v bezvedomí by ležali pred domom už po prvej nástrahe. Vytrvalosť zla ale nie je fikciou. Preto je výzva k bdelosti vždy aktuálna. Môžeme a máme odražať útoky zla pomocou schopností, ktoré sme dostali. Velit' im má rozum (v tomto prípade ešte priliehavejšie znie slovo dôvtip). Minimálne raz sa ale každý z nás ocitne zavesený na háčiku bez možnosti vyslobodiť sa vlastnými silami. Aké nepravdepodobné, že práve vtedy sa na scéne objaví silnejší priateľ, nezdá sa vám?

Peter Pikulík, OFMConv
Foto: www.refstatic.sk

K R Í Ž O V K A

Manželský kalendár na rok 2022 od Domu prijatia pre rodiny Rodinkovo môžete vyhrať, ak do 16. 1. 2022 pošlete na adresu bartolomejpd@gmail.com správne dokončenie výroku sv. Jána Pavla II.: „Len obrátenie srdca môže zaistiť zmenu štruktúr a viesť k novému, ...“

Pomôcky: rikša, I, ego, imelo, eden	Pohyb po odrazení sa od zeme	Prijemný pach	Výbuch (napr. sopky)	Kolíšavo, neisto kráčať	Vitamin, antioxidant	Ribonukleová kyselina	Talmud, RNA, Eve	Skratka pre slovenský	Prírodná kvapalina, tiež prírodný živel	Eva po anglicky	7-dňové časové úseky	Predložka s 2. pádom
Pletený odev s rukávmi							2. časť tajničky Odjedla z jedla					
Povrchová vrstva stromov					S hodnotou nuly Ženské meno (26.7.)							Oll Korrekt, okey (skratka)
Ňuchaním zistí pach								Dezider skrátené Kniha židovskej viery				
Kvapka po česky						Značka slov. elektrospotrebičov Spojka				EČV Dolný Kubín Kto robí okná		
	Hodnoverne, podľa skutočnosti	Štát Severnej Ameriky Ázijský dvojkoľesový voz							Osobné zámeno			1. časť tajničky
Zatažil viac, zhoršil									Kapustovitá zelenina Raj, rajská záhrada			
Naberaj látku, rob volány					Dlhý povraz zakončený slučkou	Ukončenie modlitby Mastná látka						Energia (označenie fyzikálnej veličiny)
Podmieňovacia spojka		Nižší ženský hlas Parazitická rastlina					Prezradí hľadajú osobu					Fosfor (chem. zn.) Znalec krásy a umenia
Drobný hmyz vo vlasoch				Citoslovce bolesti Strom so strap. kvetov			Lavica na trestanie poddaného					
Miesto obrátenia sv. Pavla							Hnev, zlosť	Dusík (chem. zn.) Hľb jamu		Existuješ Pohla, posunula		
Ja po anglicky		Ja, jadro osobnosti Obchodné centrum				Medzinár. značka Slovenska Predložka			High Temperature Elect. Jedna z EČV v Bratislave			
Ohlasuje niekoho alebo pozýva					Ťažkosť, prekážka							
Tekutý kyslý konzervant alebo ochucovadlo					Pripravuje odvetu, či ...							

Tajnička osemsmierovky z minulého čísla znie: „veľký požiar“.

Pripravila Mária Suríková

Všetko alebo nič

Clare Crockett

Mladá, akčná, dynamická. Clare Crockett nič nerobila polovičato. Tak isto, ako sa najskôr do života vrhla naplno nesprávnym spôsobom, dokázala úplne zmeniť svoje myslenie, činy a postoje na tie najlepšie, aké bola schopná konať. Presne podľa hesla, ktorým sa riadila: „Všetko alebo nič!“

Clare Crockett sa narodila 14. novembra 1982 v Derry v Severnom Írsku. Pochádzala z tradičnej katolíckej rodiny. Ako dieťa prijala sviatosti, ale svoj duchovný život veľmi nerozvíjala a v čase dospievania do kostola nechodila vôbec. Snívala o tom, že sa stane filmovou hviezdou - a mala na to všetky predpoklady.

Už ako 15-ročná moderovala reláciu pre mladých na Channel 4 a keď mala 17, prejavila o ňu záujem americká televízna stanica Nickelodeon. Bola talentovaná, mala krásny hlas a charizmatickú osobnosť, ktorou si dokázala podmaniť každého. Nechýbal jej zmysel pre humor a chuť na sebe pracovať. Zároveň však žila veľmi povrchno. Párty, alkohol či cigarety boli bežnou súčasťou jej života.

Zmysel života

Ako 17-ročná sa Clare počas Veľkého týždňa nečakane ocitla na ceste do Španielska. Pôvodne si myslela, že ide o zájazd a hlavným cieľom účastníkov bude užívať si, no so zdesením zistila, že ide o duchovné cvičenia. Rozhodla sa nenechať si to „pokažiť“ a prvé dni trávila opaľovaním sa a fajčením. Ale na Veľký piatok jej ktosi povedal: „Clare, dnes musíš ísť s nami, je Veľký piatok.“

Počas veľkopiatočných obradov sa v nej čosi zlomilo. Pri jednoduchom geste bozkávania križa si uvedomila, čo Boh pre ľudí vykonal.

Po skončení obradov ju našli plakať a hovoriť: „Zomrel za mňa. On ma miluje! Prečo mi to nikto predtým nepovedal?“

Clare pochopila, že Pán od nej žiada všetko. No po návrate do Írska sa veci vrátili do starých koľají. Dostala rolu vo filme a opäť sa dostala do víru povrchnosti. Sama o tom hovorí: „Žila som veľmi zle, žila som v smrteľnom hriechu. Veľa som pila, fajčila, začala som brať drogy. Nemala som silu s týmito vecami prestať, pretože som nežiadala Pána, aby mi pomohol.“

Pán ju však neustále „prenasledoval“. Po jednej párty, kde to opäť raz prehnela s alkoholom a bolo jej zle, počula vo svojom srdci slová: „Prečo mi stále ubližuješ?“ Bolo to také silné, že to nemohla ignorovať. Uvedomila si, aký je jej život prázdny a že nikdy nebude mať zmysel, ak ho neodovzdá Kristovi. 11. augusta 2001 vstúpila do rehole sestier Služobníčok Domo Matky. Nedokázali ju zastaviť ani prosby jej rodiny, ani sľuby manažéra vykresľujúce jej budúcnosť plnú úspechov.

Deti i umierajúci

Clare musela toho vo svojom živote veľa zmeniť. Postupne však dozrievala a talenty, ktorými bola obdarená, začala využívať nie na svoju slávu, ale na šírenie evanjelia. Prvé sľuby zložila 18. februára 2006. Pár mesiacov pôsobila v komunite v Belmonte

v Španielsku, kde sa sestry venovali dievčatám pochádzajúcim z problematických rodín. Už tu sa ukázalo, že mladých dokáže oslovit' a doslova ich prit'ahovať k pravde a Pánovej láske. Potom bola poslaná do USA, kde sestry začali s pastoračnou prácou vo farnosti v Jacksonville na Floride. „Jej nadšenie bolo chytľavé,“ vyjadril sa o nej tamjší kňaz.

Po zložení večných sľubov v roku 2010 bola Clare poslaná do Valencie v Španielsku, kde pôsobila v nemocnici pre nevyliciteľne chorých a sprevádzala chorých v posledných chvíľach ich života. Po roku sa vrátila späť do Belmontu. Jej predstavená spomína: „Doteraz neviem, čo vlastne robila rada a čo bolo pre ňu ťažké. Na všetko, o čo som ju požiadala, odpovedala: ‚Samozrejme,‘ - a šla. Dokonca aj sama ponúkala pomoc tam, kde to bolo potrebné. Dávala zo seba všetko - a ešte aj so zmyslom pre humor. Po roku, ktorý sme spolu strávili, som si povedala: ‚Chcela by som vedieť poslúchať tak ako ona.‘“

Posledná zastávka

V roku 2012 sa Clare dostala do Ekvádoru do nedávno založenej komunity v Guayaquile. Sestry tu učili v školách v rôznych chudobných oblastiach a evanjelizovali deti a mládež vo farnosti, usporadúvali duchovné cvičenia, letné tábory či týždenné formačné stretnutia. Okrem množstva práce tu na Clare čakali neznesiteľné horúčavy a rôzne tropické choroby. Ona sa však do práce pustila so slovami:

„Nebudem sa ľutovať a budem dávať!“ Po dvoch rokoch Clare presunuli do ďalšej komunity v Ekvádore, do Playa Prieta. Sestry sa tu takisto starajú o vzdelanie, farnosť, ale navštevujú tiež chudobné rodiny trápené buď horúčkami, alebo prívalovými dažďami, s jedlom, liekmi či inými prostriedkami materiálnej pomoci. Clare sa spolu s nimi zúčastňovala aj evanjelizácie ekvádorskej Amazónie, čo vždy znamenalo niekoľkohodinové krácanie po blatistých chodníkoch či prítokmi rieky Amazon často s vodou až po hrud', aby sa dostali do skromných dediniek s približne 30 obyvateľmi.

Gitara bola pri evanjelizácii neodmysliteľnou súčasťou sestry Clare. Spievala často až do straty hlasu, aj napriek únave či migrénom, ktorými trpela. Vždy ju obklopovala dynamickosť, radosť a odovzdanosť druhým priam až do sebazničenia, no postupom času narastala aj jej potreba ticha a chvíľ osamote s Pánom. Hovorievala, že zomrie mladá, možno aj 33-ročná ako Ježiš.

Stalo sa. Zemetrasenie, ktoré pripravilo o život ju i päť dievčat, začalo v podvečer 16. apríla 2016 a zrútilo budovu, v ktorej práve mali hodinu gitary a chystali sa modliť ruženec. Sestru Clare našli v ruinách až na druhý deň s časťou gitary v ruke.

Po jej smrti sa začali ozývať mnohí ľudia so svedectvami o tom, ako im sestra Clare pomohla nájsť opäť vieru či vrátiť sa k sviatostnému životu. Aj tí, ktorí ju osobne nepoznali, sa cítia byť jej životom dotknutí. Možno ju raz budú môcť prosiť o pomoc i ako „oficiálne uznanú svätú“.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: www.sisterclare.com,
www.youtube.com

Foto: www.independent.co.uk, www.youtube.com

Farská kronika od 1. do 31. decembra 2021

Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:

Filip Sobota
Martin Meluš
Hana Bača
Mila Van Ruymbek

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Želmíra Slaná, 64 r.
Zuzana Gatialová, 55 r.
Emília Lukáčová, 93 r.
Roman Činčura, 52 r.
Stanislav Grom, 92 r.
Jozef Kiš, 40 r.
Jozef Tancoš, 77 r.
Jozef Páleník, 77 r.
Anton Kuba, 78 r.
Mária Adamcová, 72 r.
Margita Bernátová, 78 r.
Mária Čičmancová, 68 r.
Jolana Štrbáňová, 67 r.
Mária Znamenáková, 74 r.
Bohuslav Cagáň, 71 r.
František Dómény, 70 r.
Peter Krško, 73 r.
Ladislav Košč, 86 r.
Pavína Karáseková, 90 r.
Otto Fitzel, 82 r.
Eduard Borik, 88 r.
Alžbeta Boriková, 89 r.
Jaroslav Borcha, 83 r.
Jozef Krištof, 75 r.
Jarmila Tóthová, 74 r.
Gabriela Ratkovská, 75 r.
Iveta Fabianová, 63 r.

*Mnoho ráz hovoril kedysi Boh otcom skrze pro-
rokov. V týchto posledných dňoch prehovoril
k nám v Synovi.*

*Požehnaný nový rok 2022, v ktorom Božie slovo
aj cez náš časopis osloví vaše srdcia, vám želá
redakcia Bartolomeja.*

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Marek Sabol, Pavol Škovrá-
nek, Jozef Durkot, Elena Cagáňová,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Zuzana
Liptáková, Mária Melicherčíková,
Dagmara Pavlove, Mária Pytlová, Eva
Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 34 - Silvia Kobelová
str. 2 - Martina Suváková
str. 3, 36 - Mária Melicherčíková
str. 35 - Štefan Kollár

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Vianočné bohoslužby v piaristickom kostole s protipandemickými opatreniami, december 2021

Vianočné bohoslužby vo farskom kostole počas druhého roku pandémie, december 2021

